

Dokument nr. 8:87

(2004-2005)

Privat forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om at det utarbeides en lov om forvaltning av kraftselskap for å sikre at folket får dekket sitt grunnleggende behov for elektrisk kraft til en makspris på forbrukerkraft som skal ligge innenfor det minstepensjonister og flerbarnsfamilier i eget hus har råd til å betale

Til Stortinget

BAKGRUNN

Forslagsstilleren er glad for at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet nå ser ut til å slutte seg til Kystpartiets krav om at kraftverk basert på fornybare ressurser ikke skal kunne selges ut av landet, og håper at de samme partiene også slutter seg til dette forslaget om at befolkningen skal sikres elektrisk kraft til overkommelig pris gjennom en forvaltningslov som begrenser kraftselskapenes mulighet til å prioritere ønsket om økt fortjeneste foran forpliktelsen til å ivareta befolkningens behov.

Hjemfallsretten for private kraftselskap ble vedtatt for å sikre kommende generasjoner full eieoms- og disposisjonsrett over fornybare kraftressurser. At hjemfallsretten ikke omfattet offentlig eide kraftselskap, var begrunnet med at disse i kraft av å være offentlig eid også var offentlig styrt, og derfor var sikret mot at ytre kapitalinteresser skulle drive butikk med fellesskapets ressurser på bekostning av folkets og det lokale næringslivs behov.

Mange kraftselskap som eies av fylker og kommuner er gjort om til aksjeselskap, uten at dette har vært varslet i forkant av valg. Folket er slik blitt fratatt muligheten til å kunne påvirke hvor store utbyttekrav som er akseptable ved å sette krav til lokale politikere. I dag ser vi at både Statkraft og kommunale

kraftselskap brukes som en ubegrenset beskatningsmulighet gjennom stadig økte krav til utbytte, som tas ut etter politikernes forgodtbefinnende. Dette er en usosial form for beskatning som rammer hardest dem som har minst betalingsevne.

Markedsstyrt kraftpris gjennom fri konkurranse mellom norske kraftselskap fungerte rimelig bra så lenge markedet var nasjonalt, men når tilknytningskabler til resten av Europa åpner for internasjonale markedskrefter, må de nasjonale behov for kraft til fornuftig pris sikres gjennom en egen forvaltningslov for offentlig eide kraftselskap. Hjemfallsretten gir liten mening dersom den ikke følges opp med en egen forvaltningslov for kraftselskapene.

Krisevinteren 2003 viste hvor galt det går når hensynet til forretning settes foran hensynet til en forvaltning til folkets beste. Hvor mange liv som gikk tapt på grunn av uforsvarlig høye priser på forbrukerstrøm, vil vi aldri få vite. Bare de som døde av nedkjøling i egne hjem ble registrert direkte som dødsopfre på grunn av kraftprisene, men vi vet at apotekene meldte om økende antall pasienter som ikke hadde råd til å hente livsnødvendige medisiner. Lagrene av medisiner som ikke ble hentet, vokste, og medisinpakkene ble stående på lager til de ansatte kunne lese av dødsannonse at pakkene aldri ville bli hentet. Denne vinteren ble også et gullår for inkassoselskapene. Folk med liten betalingsevne fikk ikke bare sin ordinære strømregning flerdoblet fordi kraftselskapene i sin jakt på større fortjeneste hadde unnlatt å ta høyde for tørrår, de fikk de store ekstraomkostningene som følger med inkasso på toppen. Dette var prisen folket måtte betale for at kraftselskapene og staten kunne hente inn rekordhøy fortjeneste på norsk kraftproduksjon.

Høsten 2004 og vinteren 2005 har gitt nedbørsrekorder i flere deler av landet. Likevel får nå forbrukerne økte strømregninger, fordi høy pris på kull og

olje på kontinentet har gitt høyere strømpris der, og slik sendt den internasjonale markedsprisen på strøm opp. Forslagsstilleren mener at norske kraftressurser skal forvaltes til beste for folk og næringsliv i dette landet, og at dette bare kan garanteres gjennom en egen forvaltningslov som setter grenser for kraftselskapenes mulighet til å la internasjonale markeds-krefter styre kraftprisen til forbrukere og nasjonale kraftkrevende industrier. Det hjelper lite at staten blir stadig rikere, dersom folk ikke har råd til å bo og drive næring i Norge.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til en lov om forvaltning av kraftselskap for å sikre den norske befolkning elektrisk kraft til en pris som styres nasjonalt, og ikke av internasjonale markeds-krefter.

11. mai 2005